

Veselības ministrija

Brīvības iela 72 k-1, Rīga, LV-1011, tālr. 67876000, e-pasts pasts@vm.gov.lv, www.vm.gov.lv

Rīgā

24.07.2026. Nr. 01-14.1/3520

Latvijas Pašvaldību savienībai
Izglītības un zinātnes ministrijai
Slimību profilakses un kontroles centram

*Par ārstu izziņām izglītības iestādes
kavējumu attaisnošanai*

Gatavojoties jaunajam mācību gadam un rudens sezonai, kad palielinās akūtu augšējo elpceļu infekciju izplatības risks, Veselības ministrija, kā ierasts, ir aktualizējusi ieteikumus rīcībai bērnu respiratoro infekciju gadījumos. Ir pārskatīts un precizēts arī informatīvais materiāls vecākiem (turpmāk – algoritms), kurā skaidrots, kādos gadījumos respiratoras infekcijas gadījumā nepieciešama vēršanās pie ārsta un kādos ārsta iesaiste nav vajadzīga. Algoritms attiecas vienīgi uz bērna veselības stāvokli, tādēļ tas ir piemērojams neatkarīgi no tā, vai slimības simptomi konstatēti izglītības iestādē vai mājās.

Rudens un ziemas periodā akūtas vīrusu infekcijas ar tādiem simptomiem kā iesnas, šķaudīšana, klepus un paaugstināta ķermeņa temperatūra ir bieži sastopamas un lielā mērā neizbēgamas. Visbiežāk šīs saslimšanas rada diskomfortu, taču ir pārejošas un dažu dienu laikā izārstējamas mājas apstākļos bez ģimenes ārsta apmeklējuma. Vienlaikus ir svarīgi, lai bērns slimības laikā neapmeklētu sabiedriskas vietas, tostarp izglītības iestādi, bet uzturētos mājās.

Tādēļ algoritms paredz, ka vieglas elpceļu infekcijas gadījumā bērns paliek vecāku aprūpē dzīvesvietā. Ja bērns trīs dienu laikā atveseļojas un vēl 1–2 dienas pēc atveseļošanās neparādās jaunas slimības pazīmes, ārsta iesaiste nav nepieciešama un bērns var droši atgriezties izglītības iestādē. Tas nozīmē, ka pašlimitējošas elpceļu infekcijas gadījumā mājas režīms parasti ieteicams kopumā piecas dienas. Algoritms paredz arī, ka bērns var atgriezties izglītības iestādē, ja pēc ķermeņa temperatūras paaugstināšanās virs 37,0 °C kopā ar citām akūtas elpceļu infekcijas pazīmēm vai virs 37,4 °C bez citām akūtas elpceļu infekcijas pazīmēm vismaz 24 stundas vairs nav novērojami slimības simptomi.

Speciālisti norāda, ka šāda slimības norise vismaz divas reizes gadā ir pilnīgi normāla. Tā kā šādos gadījumos ārsta iesaiste parasti nav nepieciešama, veselības aprūpes speciālistu ieskatā nav pamata izsniegt ārsta izziņu, un šādās situācijās būtu jāpaļaujas uz vecāku sniegto informāciju.

Tomēr 2025./2026. gada sezonā daļa ģimenes ārstu joprojām saskārās ar būtisku darba apjoma pieaugumu tieši izziņu izsniegšanas dēļ, lai attaisnotu prombūtni izglītības iestādē arī tad, ja bērnam tikai dažas dienas bijušas vieglas vīrusu infekcijas pazīmes un ārsta konsultācija nav bijusi nepieciešama. Lai izsniegtu ģimenes ārsta izziņu, ārstam pacients ir jākonsultē, taču vieglas vīrusu infekcijas gadījumā tas ir nelietderīgi. Turklāt, ja vecākiem ārsta konsultācija nav vajadzīga, viņi nereti ar ārstu sazinās tikai tad, kad slimības pazīmes jau ir izzudušas. Tādēļ

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

atkārtoti vēlamies uzsvērt, ka izziņu pieprasīšana kavējuma attaisnošanai ir nesamērīga un nelietderīga veselības aprūpes resursu izmantošana.

Papildus aicinām izglītības iestādes ņemt vērā, ka izglītojamajiem periodiski nepieciešams apmeklēt veselības aprūpes speciālistus gan profilakses nolūkā, piemēram, vakcinācijai, gan arī, lai ambulatori risinātu veselības problēmas, piemēram, apmeklētu zobārstu, acu ārstu, veiktu ārsta nozīmētas procedūras vai izmeklējumus. Tādēļ aicinām izglītības iestāžu iekšējās kārtības noteikumos paredzēt, ka vienreizēji ārsta apmeklējumi, piemēram, uz dažām stundām vai vienu dienu, tiek attaisnoti, vecākiem savlaicīgi vienojoties ar izglītības iestādi, nevis pieprasot ārsta izziņu. Arī šādu izziņu izsniegšana rada ievērojamu papildu slogu veselības aprūpes pakalpojumu sniedzējiem.

Ņemot vērā, ka gatavošanās jaunajam mācību gadam pašvaldībās un izglītības iestādēs intensīvi notiek jau vasarā, lūdzam Izglītības un zinātnes ministriju un Latvijas Pašvaldību savienību savlaicīgi izplatīt algoritmu izglītības iestādēm, lai informētu vecākus un nodrošinātu, ka izglītības iestādes, izstrādājot savus iekšējās kārtības noteikumus, ņem vērā šo rīcības algoritmu. Aicinām izglītības iestādes pārskatīt savus iekšējās kārtības noteikumus, lai nodrošinātu samērīgu pieeju kavējumu attaisnošanai gadījumos, kad izglītojamais saslimis ar vīrusu infekciju, un netiktu nepamatoti pieprasītas ārsta izziņas.

Veselības ministrija pateicas tām izglītības iestādēm, kuras jau ir ieviesušas pieeju, kas balstīta sadarbībā un savstarpējā uzticībā starp izglītības iestādi, izglītojamo un vecākiem, lieki nenoslogojot ģimenes ārstus un speciālistus un tādējādi mazinot administratīvo slogu veselības nozarei.

Pielikumā: Veselības ministrijas 2026./2027.gada sezonas algoritms “Kā rīkoties, ja bērns ir saslimis.”

Valsts sekretāra p.i.

(paraksts*)

Boriss Kņigins

Kristīna Brūvere 67876046
kristina.bruvere@vm.gov.lv